

P6_TA-PROV(2008)0240

Kylanti įtampa Burundyje

2008 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl kylančios įtampos Burundyje

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Burundžio,
 - atsižvelgdamas į 2006 m. rugsėjo 7 d. pasirašytą Dar es Salamo Didįjį paliaubų susitarimą tarp Burundžio vyriausybės ir Nacionalinio išsivadavimo pajėgų (NIP) judėjimo,
 - atsižvelgdamas į 2008 m. vasario 22–23 d. Keiptaune priimtą veiksmų planą (Veiksmų planas),
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungai pirmininkaujančios valstybės narės 2008 m. balandžio 23 d. pareiškimą dėl užpuolimų Bužumburoje,
 - atsižvelgdamas į 2008 m. balandžio 24 d. pateiktą JT Saugumo Tarybos pirmininko pareiškimą dėl padėties Burundyje,
 - atsižvelgdamas į JT integruotos įstaigos Burundyje ataskaitas,
 - atsižvelgdamas į Žmogaus teisių stebėjimo organizacijos (angl. *Human Rights Watch*) 2008 m. balandžio mėn. ataskaitą, pavadintą „*Jie muša mane kiekvieną rytą: Policijos savivalė Burundyje*“ (angl. *Every Morning They Beat Me: Police Abuses in Burundi*),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 115 straipsnio 5 dalį,
- A. kadangi nuo 2008 m. balandžio 17 d. Burundyje vėl prasidėjo vyriausybės karinių pajėgų ir NIP kovos, dėl kurių tūkstančiai civilių buvo priversti palikti savo namus, taip pat žuvo 50 sukilėlių kovotojų,
- B. kadangi po 14 metų trukusio pilietinio karo Burundis vis dar turi sukurti ilgalaikę taiką, be to, dėl konflikto susidarė kritinė humanitarinė bei socialinė ir ekonominė padėtis, dėl kurios kyla pavojus regiono stabilumui,
- C. kadangi pastarųjų dvejų metų tarptautinės pastangos sudaryti taikos susitarimą tarp Burundžio vyriausybės ir NIP (be kita ko, Taikos Burundyje regioninė iniciatyva) buvo nesėkmingos,
- D. kadangi derybos tarp Burundžio vyriausybės ir NIP nutrūko 2007 m. liepos mėn., kai NIP pasitraukė iš Bendros patikros ir stebėsenos sistemos (angl. JVMM), kuri buvo nustatyta siekiant stebėti, kaip įgyvendinamas Didysis paliaubų susitarimas,
- E. kadangi, daugelio nuomone, NIP tęsiamos sukilėlių kovos yra pagrindinė kliūtis ilgalaikiam stabilumui Burundyje, be to, siekiant užtikrinti NIP nusiginklavimą būtinas politinis sprendimas,

- F. kadangi 2008 m. gegužės mėn. pradžioje Tanzanijos ir Ugandos užsienio reikalų ministrai, kurie dalyvavo Taikos Burundyje regioninės iniciatyvos susitikime, ragino NIP ir kitus pagrindinius sukilėlių vadovus palikti Tanzaniją, kurioje jie įsikūrę, ir vykti į Burundį dalyvauti taikos derybose,
- G. kadangi 2007 m. rugpjūčio mėn. buvo užpulti politinių veikėjų, kurie nėra arba kurie anksčiau buvo Burundžio prezidento Pierre Nkurunziza rėmėjai, namai,
- H. kadangi 46 Burundžio parlamento nariai, būgštaudami dėl savo fizinio saugumo, parašė JT Generaliniam Sekretoriui laišką, kuriame paprašė Jungtinių Tautų apsaugos,
- I. kadangi Europos Sąjunga pasirinko Burundį viena iš šalių, kuriose bus pirmiausiai bandoma įgyvendinti prioritetinių veiksmų planą, kurio tikslas – padidinti pagalbos, teikiamos pavojingoje padėtyje esančioms valstybėms, skubą ir veiksmingumą,
- J. kadangi pranešama, kad šiuo metų valdžios institucijos globoja daugiau kaip 700 šeimų (maždaug 3 500 žmonių), kurioms reikia maisto ir būtiniausių išteklių,
- K. kadangi pastarasis kovų protrūkis – keleto susidūrimų, dėl kurių dar labiau padaugėjo perkeltųjų šeimų (35 000 žmonių), dalis, o bendras šalies viduje perkeltųjų asmenų skaičius viršijo 100 000; kadangi Tanzanija nori gražinti į Burundį jo pabėgėlius, o jame pačiame vis dar apsistoję tūkstančiai pabėgėlių iš Ruandos ir Kongo,
- L. kadangi teigiama, kad Burundžio saugumo pajėgos neteisėtai sulaikė maždaug 200 žmonių, kaltinamų parama NIP sukilėliams,
- M. kadangi Burundžio vyriausybė 2008 m. gegužės 2 d. pranešė, kad keturi sukilėlių kovotojai ir vienas Burundžio kariuomenės karys žuvo, kaip teigiama, kai NIP surengė pasalą,
- N. kadangi dėl nebaudžiamumo aplinkos Burundyje susidarė padėtis tokia, kada paplitę policijos ir saugumo pajėgų vykdomi kankinimai ir neteisėtas kalinimas,
- O. kadangi Burundžio nacionalinės policijos pajėgos, įsteigtos 2004 m., valdant laikinajai vyriausybei, yra prastai apmokytos ir sudarytos iš buvusių sukilėlių ir kariškių bei policijos pareigūnų,
- P. kadangi UNICEF 2004–2006 m. padėjo Burundyje demobilizuoti daugiau kaip 3 000 vaikų kareivių; kadangi iš demobilizacijos centro neseniai pabėgo vaikų, kurie pradėjo siautėti, o daugiau kaip 500 vaikų vis dar yra NIP rankose,
- Q. kadangi Burundis yra trečia šalis (po Ugandos ir Etiopijos), prisidėjusi prie Afrikos Sąjungos į Somalį pasiųstos taikos palaikymo misijos, kurios būstinė Mogadiše ir kuri pavadinta Afrikos Sąjungos misija Somalyje (AMISOM), ir pasiuntusi 800 karių, nepaisant pavojingos padėties Burundyje,
- 1. reiškia didelį susirūpinimą dėl pastarųjų Nacionalinių gynybos pajėgų ir NIP karinių susidūrimų Burundyje, kuriems vykstant žuvo nekalti žmonės;
- 2. ragina visas šalis laikytis Didžiojo paliaubų susitarimo ir skubiai pradėti taikyti po

- paliaubų nustatytą Bendrą patikros ir stebėsenos sistemą;
3. ypač ragina NIP ir jos vadovą Agathon Rwas konstruktyviai dalyvauti taikos procese;
 4. ragina Burundžio kaimynines valstybes užtikrinti, kad jų teritorija nesinaudotų sukilėlių judėjimas, ir teigiamai vertina Tanzanijos sprendimą nebeteikti prieglobsčio NIP vadovams;
 5. ragina Komisiją parengti priemones, kurias taikant po susitarimo pasirašymo būtų palengvinta buvusių NIP kovotojų reintegracija į visuomenę;
 6. ragina Komisiją padidinti savo teikiamą humanitarinę pagalbą, be kita ko, pabėgėliams ir šalies viduje perkeltiesiems asmenims, ir, siekiant užtikrinti sklandų perėjimą nuo humanitarinių operacijų prie vystymosi politikos, sumažinti pagalbą tik tada, kai ji bus pakeista realia vystomąja veikla;
 7. ragina paramos teikėjus laikytis savo įsipareigojimų ir užtikrinti glaudesnę išankstinį bendradarbiavimą siekiant padidinti pagalbos veiksmingumą;
 8. ragina Komisiją pateikti pasiūlymą skubiai ir labai padidinti Europos Sąjungos teikiamus finansinius išteklius Burundžiui, ypač atliekant 10-ojo Europos vystymo fondo laikotarpio vidurio peržiūrą;
 9. ragina Komisiją, atsižvelgiant į nestabilumą Burundyje, rengiant itin reikalingą veiksmų planą skirti pagalbą pirmiausiai:
 - geresnio valdymo ir demokratinio valstybės valdymo programoms;
 - sveikatos apsaugos politikai, įsteigiant sveikatos priežiūros centrus ir iš esmės atnaujinant ligoninių tinklą;
 - Burundžio vyriausybės sprendimui suteikti nemokamą pradinį išsilavinimą;
 - tolesnėms pastangoms atnaujinti Burundžio infrastruktūrą;
 10. primygtinai ragina, atsižvelgiant į būtinybę skubiai reaguoti į padėtį, pagrindinį dėmesį skirti veiksams, kurių apčiuopiami rezultatai būtų akivaizdūs Burundžio žmonėms;
 11. ragina Komisiją ir valstybes nares Burundyje aktyviau veikti vietos lygmeniu;
 12. ragina Komisiją skatinti Europos Sąjungos vietos valdžios institucijų ir NVO veiksmus, kurių tikslas – pagalba Burundžio vietos valdžios institucijoms ir pilietinei visuomenei;
 13. dar kartą patvirtina, kad remia Pietų Afrikos pastangas palengvinti taikos procesą ir regionines iniciatyvas, ir tebėra pasiryžęs aktyviai veikti politinėje valdyboje šalinant Veiksmų plano įgyvendinimo kliūtis, taip pat remti visas pastangas atnaujinti derybas ir įtvirtinti taiką Burundyje; taip pat remia JT Taikos įtvirtinimo komisijos tarpininkavimo pastangas;
 14. atkreipia dėmesį į padidėjusį stabilumą Burundyje po to, kai įsigaliojo nauja konstitucija

ir įvyko parlamento rinkimai, tačiau ragina įsteigti taikos ir susitaikymo komisiją, kuri atliktų pasitikėjimo stiprinimo vaidmenį ir padėtų atkurti įvairių suinteresuotų subjektų pasitikėjimo ir stabilumo aplinką, taip pat ragina valstybių narių vyriausybes paremti šią iniciatyvą finansiniu ir organizaciniu aspektais;

15. ragina Burundžio vyriausybę nedelsiant imtis veiksmų siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi teisinės valstybės principų, išspręsti nebaudžiamumo problemą, užtikrinti, kad būtų patraukti atsakomybėn už savivalę atsakingi asmenys, ir pagerinti policijos pajėgų apmokymą;
16. džiaugiasi, kad neseniai, po aštuonis mėnesius trukusių, *inter alia*, Burundžio vyriausybės, pilietinės visuomenės, JT agentūrų ir kitų organizacijų derybų su NIP vadovybei nepaklūstančia grupe, buvo išlaisvinti 232 vaikai;
17. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, AKR ir ES Jungtinės parlamentinės asamblėjos pirmininkams, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, JT Saugumo Tarybai, Afrikos Sąjungai, Didžiųjų ežerų regiono šalių ir Pietų Afrikos vyriausybėms ir parlamentams.